

ประกาศรับข้อเสนอโครงการ กลุ่มเรื่องนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่

1. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องลดความเสี่ยงทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ด้วยการกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจออกจากเมืองหลวง ที่ผ่านมา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา ตลอดจนทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์หลักของรัฐบาลได้เน้นความสำคัญของการพัฒนาพื้นที่ให้เจริญเติบโต อย่างไรก็ตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นคือความเจริญเติบโตโดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจของจังหวัดต่าง ๆ ยังไปได้ช้ามาก ในขณะที่ช่องว่างการพัฒนาระหว่างเมืองกับชนบทก็ยิ่งขยายตัวมากขึ้นเรื่อย ๆ

ทิศทางของการปฏิรูปประเทศมีความชัดเจนเพิ่มขึ้นเป็นลำดับในอันที่จะเน้นการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area based approach) เพื่อลดช่องว่าง แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและสร้างผลของการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมให้เกิดขึ้นในพื้นที่ กลไกการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ประกอบด้วยภาคส่วนที่สำคัญได้แก่ กลไกภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาชน และภาควิชาการ ความเติบโตก้าวหน้าของพื้นที่จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงของศักยภาพ ปัญหา ความต้องการ โอกาสการพัฒนาของพื้นที่จำนวนมาก บทบาทของมหาวิทยาลัยในการทำงานวิจัยเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดไปสู่ทิศทางการสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable growth) จึงเป็นบทบาทที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งภายใต้ทิศทางการปฏิรูปประเทศดังกล่าว นอกจากนี้ ในปัจจุบันรัฐบาลได้เริ่มดำเนินการปฏิรูประบบงบประมาณที่เน้นการปฏิรูประบบงบประมาณเชิงพื้นที่ (Area Based Budgeting) ซึ่งสำนักงบประมาณกำลังดำเนินการปรับแก้กฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนทิศทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ และกระทรวงมหาดไทยจะต้องปรับกระบวนการทำแผนพัฒนาจังหวัดใหม่ โดยเน้นการใช้ข้อมูลความรู้ที่เข้มข้น และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอปัญหาและพิจารณาโครงการที่ส่วนราชการจะดำเนินการเพื่อแก้ปัญหานั้น ในการนี้ มหาวิทยาลัยจะเป็นโครงสร้างด้านความรู้ที่สำคัญมากเพื่อสนับสนุนให้จังหวัดมีข้อมูลและความรู้เพื่อการวางแผนแก้ปัญหาและพัฒนาพื้นที่ได้อย่างตรงจุด

อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงอีกประการหนึ่งคือ ศักยภาพและขีดความสามารถของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะขนาดกลางและขนาดเล็กมีจำกัด ขาดระบบการบริหารจัดการงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ ทำให้มหาวิทยาลัยไม่สามารถทำหน้าที่ตอบสนองโจทย์ปัญหาความต้องการของการพัฒนาจังหวัดและความคาดหวังของภาคส่วนต่าง ๆ ได้เท่าที่ควรโดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยขนาดกลางและขนาดเล็ก รวมถึงมหาวิทยาลัยใหม่ในปี 2558 กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้มีนโยบาย Reprofitting มหาวิทยาลัยขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยเฉพาะกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชชมงคล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การวิจัยและการดำเนินภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาเหล่านั้นให้สูงขึ้น

ที่ผ่านมาสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ได้ทดลองทำความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ 7 แห่งในช่วงปี 2555-2556 ภายใต้งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ (Area Based Collaborative Research) พบว่าสามารถพัฒนาระบบบริหารจัดการการวิจัยภายในของมหาวิทยาลัยให้สามารถตอบโจทย์การพัฒนาพื้นที่ได้ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด มีนักวิจัยจำนวนมากขึ้นที่ให้ความสนใจกับโจทย์ปัญหาของพื้นที่และเข้ามาร่วมงานกับจังหวัดในการแก้ปัญหาอย่างใกล้ชิดมากขึ้น ความร่วมมือดังกล่าวสามารถส่งผลต่อการพัฒนานักบริหารจัดการการวิจัยเชิงพื้นที่ สร้างบรรยากาศทางวิชาการที่เน้นการวิจัยที่ตอบโจทย์ของพื้นที่ ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนและการจัดบริการวิชาการ ทำให้ระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเข้มแข็งขึ้น และส่งผลต่อทั้งการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ในมหาวิทยาลัย การสร้างงานวิจัยที่รับใช้พื้นที่ การสร้างเครือข่าย และการยอมรับบทบาทของมหาวิทยาลัยจากชุมชนและหน่วยงานในจังหวัดได้เป็นอย่างดี ต่อมาในปี 2557-2558 เครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติจึงได้มอบให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยบริหารทุนวิจัยมุ่งเป้าในแผนงานนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ซึ่งได้ออกแบบให้เป็นการให้ทุนในลักษณะใหม่ คือทุนเชิงสถาบัน (Institution Grant) โดยมีเงื่อนไขให้อธิการบดีต้องรับผิดชอบการมอบหมายบุคคลมาบริหารโครงการเพื่อนำไปสู่การปรับระบบบริหารจัดการการวิจัยของมหาวิทยาลัยให้สามารถสร้างงานวิจัยและนักวิจัยเพื่อตอบโจทย์ปัญหาและพัฒนาพื้นที่ได้ ภายใต้ทุนดังกล่าวซึ่งมีการให้เสนอข้อเสนอโครงการแข่งขันกัน มีมหาวิทยาลัยได้รับคัดเลือก 9 แห่ง ผลการดำเนินงานโครงการดังกล่าวบังเกิดผลดีอย่างมากต่อการปรับระบบการบริหารงานวิจัยของแต่ละมหาวิทยาลัย พิจารณาได้จากตัวบ่งชี้การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักวิจัยใหม่ จำนวนโครงการวิจัย ลักษณะของโจทย์วิจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพบริบทปัญหาของพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยนั้นตั้งอยู่มากขึ้น มหาวิทยาลัยมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนและผู้ต้องการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ยังเกิดการเชื่อมโยงงานวิจัยกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน มีการนำนักศึกษาไปร่วมในกระบวนการวิจัยของอาจารย์ในหลายแห่งอีกด้วย

การกำหนดเงื่อนไขการให้ทุนเชิงสถาบันดังกล่าวนี้ มีผลเป็นการบังคับทิศทางของการใช้งบประมาณวิจัย เพื่อให้มหาวิทยาลัยเกิดการปรับตัวในด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการการวิจัยเพื่อให้มหาวิทยาลัยเลือกทำงานวิจัยในด้านที่ตนมีจุดแข็ง มีกระบวนการพัฒนาโจทย์วิจัยร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ มีการเชื่อมโยงการทำโครงการวิจัยของอาจารย์กับการจัดการเรียนการสอน มีเงื่อนไขการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ผูกไว้ในการให้ทุน เป็นต้น จึงเห็นได้ว่า การให้ทุนในลักษณะนี้จะเป็นกุญแจสำคัญที่จะสนับสนุนนโยบาย Reprofiling มหาวิทยาลัยให้ประสบความสำเร็จได้

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องขยายการให้ทุนในลักษณะเดียวกับทุนนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ให้มีกรอบงานที่กว้างขึ้น โดยเปิดโอกาสให้กับมหาวิทยาลัยจำนวนมาก เพื่อตอบสนองความท้าทายใหม่ของประเทศในการทำให้มหาวิทยาลัยในพื้นที่ที่สามารถเป็นที่พึ่งทางวิชาการหรือเป็นเสาอิฐให้กับจังหวัด ในการวางแผนและบริหารงบประมาณเพื่อพัฒนาพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลเป็นรูปธรรมต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อพัฒนาและสนับสนุนการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่ตอบสนอง การแก้ปัญหาและพัฒนา ตามโจทย์ของชุมชน ในพื้นที่ และตอบสนองนโยบายการขับเคลื่อน Thailand 4.0 ด้วยการวิจัยและนวัตกรรม

2.2 เพื่อพัฒนาระบบจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยในพื้นที่ในการบริหารจัดการงานวิจัยทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมทั้งเชื่อมโยงงานวิจัยให้เกิดประโยชน์กับการปรับการเรียนการสอนและบริการ วิชาการของมหาวิทยาลัยที่จะนำไปสู่การสร้างความโดดเด่น/จุดเน้นของมหาวิทยาลัยในอนาคต

2.3 เพื่อพัฒนาระบบพี่เลี้ยงสนับสนุนที่เอื้อให้เกิดการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการงานวิจัยของ มหาวิทยาลัยและการทำงานวิจัยรับใช้พื้นที่/สังคมของมหาวิทยาลัย

2.4 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการทุนวิจัยที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้งบประมาณวิจัย ของประเทศ ผ่านการสร้างเงื่อนไขความร่วมมือ

3. ขอบเขตการดำเนินงาน

3.1 กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ คือ มหาวิทยาลัยขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยเน้นกลุ่มมหาวิทยาลัย ภายใต้นโยบาย Reprofitting โดยมีการคัดเลือกภายใต้เงื่อนไขที่เปิดให้มีการแข่งขัน

3.2 ประเด็นโจทย์ให้มีความสำคัญ

Productivity-oriented : การหนุนเสริมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรในการ ประกอบการเชิงธุรกิจ การเพิ่มประสิทธิภาพภาคเกษตรฐานราก

Innovation-oriented : การสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากที่ทำการเกษตร วิชากิจชุมชนและกลุ่มผู้ประกอบการขนาดเล็กถึงขนาดกลางในจังหวัด

3.3 ระยะเวลา ดำเนินงาน 16 เดือน

3.4 นิยาม : นวัตกรรมเชิงพื้นที่ เน้นการวิจัยเชิงพื้นที่ (Area-based) ที่มีปฏิบัติการร่วมกับกลุ่มคน/ ชุมชน เพื่อสร้างนวัตกรรมใน 4 ระดับ

1) ระดับพื้นที่ คือ มีงานวิจัยและนวัตกรรมจำนวนมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดที่จะช่วย ตอบสนองการแก้ปัญหาและพัฒนาพื้นที่ โดยเน้นให้มีการวิจัยทั้งด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถของเกษตรกรในการประกอบการเชิงธุรกิจ และ

การสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับการประกอบการของกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการขนาดเล็กถึงขนาดกลางในจังหวัด นวัตกรรมดังกล่าวอาจเป็นได้ทั้งนวัตกรรมด้านกระบวนการผลิต (Process Innovation) และการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ (Product Innovation)

2) ระดับสถาบัน คือ การเปลี่ยนแปลงในระบบบริหารจัดการการวิจัยของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น อันจะมีผลต่อการเปลี่ยนคุณภาพ ปริมาณของงานวิจัย และบทบาทของมหาวิทยาลัยต่อการสร้างความเจริญก้าวหน้าของพื้นที่จังหวัดในระยะยาว อาทิ การสร้างงานวิชาการที่มีคุณภาพจากโจทย์ที่สังคมไทยได้ประโยชน์ การพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ในมหาวิทยาลัยอันเป็นการปูฐานบันไดสำหรับอาชีพนักวิจัย การพัฒนาระบบและศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาพื้นที่ การพัฒนาระบบการสื่อสารกับสังคมเพื่อนำผลงานวิจัยไปสู่ผู้ใช้งานในพื้นที่ระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับชุมชน ขึ้นมาจนถึงระดับจังหวัด การปรับปรุงกฎระเบียบ กลไก เครื่องมือและพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพสูงในการสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ปัญหาและความต้องการของพื้นที่

3) ระดับเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา คือ การพัฒนาระบบพี่เลี้ยงสนับสนุนและระบบสนับสนุนกลาง อาทิ ระบบพี่เลี้ยงด้านระบบบริหารจัดการ ระบบพี่เลี้ยงด้านวิชาการเฉพาะทาง การพัฒนา กลไกเครื่องมือสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของทั้งเครือข่าย การพัฒนาฐานข้อมูลของโครงการวิจัยทั้งหมดให้เชื่อมโยงและสามารถเรียกใช้ได้สะดวก

4) ระดับระบบการบริหารทุนวิจัยของชาติ คือ การพัฒนารูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการการวิจัยที่เป็นการสร้างความร่วมมือเชิงสถาบัน การระดมทรัพยากรเข้าสู่การวิจัยเพื่อตอบโจทย์ที่เป็นรูปธรรมของพื้นที่เพิ่มขึ้น ด้วยการร่วมลงทุนสนับสนุนระหว่างมหาวิทยาลัยกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและการจัดสรรทุนที่มอบอำนาจการจัดการให้กับสถาบัน (Institutional Grant) ภายใต้เงื่อนไขของการพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

4. เป้าหมาย

4.1 ได้งานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถตอบโจทย์ปัญหาและความต้องการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยเข้าไปทำงานด้วย

4.2 เกิดระบบบริหารจัดการงานวิจัยในมหาวิทยาลัยมีความเข้มแข็งและประสิทธิภาพสูงในการสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ปัญหาและความต้องการของพื้นที่ อาทิ การปรับปรุงกฎระเบียบ กลไก เครื่องมือและพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพสูงในการสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ปัญหาและความต้องการของพื้นที่ การพัฒนาระบบและศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาพื้นที่ การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ

การพัฒนากระบวนการสื่อสารกับสังคมเพื่อนำผลงานวิจัยไปสู่ผู้ใช้งานในพื้นที่ระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับชุมชน ขึ้นมาจนถึงระดับจังหวัด

4.3 พัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ในมหาวิทยาลัย อันเป็นการปูฐานบันไดสำหรับอาชีพนักวิจัย

4.4 เกิดการระดมทรัพยากรเข้าสู่ระบบวิจัยเพิ่มขึ้น ด้วยการร่วมลงทุนสนับสนุนระหว่างมหาวิทยาลัย กับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และ/หรือหน่วยงานในและนอกพื้นที่

5. เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการ

5.1 ความครบถ้วนของข้อเสนอโครงการตามกรอบวิจัย

5.2 เป้าหมายชัดเจน สอดคล้องกับความมุ่งหมายของกรอบการวิจัยแต่ละด้าน ขอบเขตเนื้อหา พร้อมแผนงาน ผลผลิต ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และตัวชี้วัดมีความชัดเจน

5.3 สถาบัน/หน่วยงาน และผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์การบริหาร จัดการงานวิจัยและคาดว่าจะสามารถปฏิบัติงานและควบคุมการวิจัยได้ตลอดเวลารับทุนภายใน ระยะเวลาที่กำหนด

5.4 มีทุนการทำงานเดิมในการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาการพัฒนาสังคม พื้นที่และชุมชนท้องถิ่น และ/ หรือนโยบายในการขับเคลื่อนการทำงานในลักษณะนี้

5.5 กรณีโครงการที่มีการสะท้อนความร่วมมือและการสนับสนุนจากภาคีผู้ใช้งานในระดับพื้นที่ (งบประมาณ หรือการสนับสนุนอื่น ๆ) จะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

6. การส่งข้อเสนอโครงการ (Full Proposal)

ผู้สนใจสามารถส่งข้อเสนอโครงการตามแบบฟอร์มข้อเสนอโครงการ (แบบข้อเสนอโครงการ) โดยสามารถ download แบบฟอร์มที่ <http://ird.rmuti.ac.th/2015/>

6.1 ขอให้จัดทำข้อเสนอโครงการเป็นภาษาไทยตามแบบข้อเสนอโครงการ (Full Proposal) โดยมี รายละเอียดครบถ้วนทุกข้อ และมีเนื้อหาตามที่กำหนด ใช้ font TH Sarabun PSK ตัวหนังสือขนาด 16

6.2 ขอให้นักวิจัยส่งข้อเสนอโครงการวิจัย จำนวน 3 ชุด มายังสถาบันวิจัยและพัฒนา ตามที่อยู่ ด้านล่าง ภายในวันพุธที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ และหากส่งทางไปรษณีย์ จะต้องประทับตราไปรษณีย์หรือผู้ ให้บริการในลักษณะไปรษณีย์ ภายในวันพุธที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐

6.3 เอกสารที่นำส่งต้องมีรายละเอียดครบถ้วนตามเงื่อนไข และหากพื้นที่กำหนดจะถือว่าเป็นโมฆะ

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา (การวิจัยกลุ่มเรื่องนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

744 ถนนสุรนารายณ์ ตำบลในเมือง

อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

30000